

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Zsögöny Ilona pártfogó ügyvéd (ügyvédi iroda címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek Gyergyói Zoltán felszámolóbiztos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen megbízási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. augusztus 11. napján kelt 19.G.41.516/2004/83. számú végzésével kijavított 2008. június 6. napján kelt 19.G.41.516/2004/81. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárás során dr. Zsögöny Ilona pártfogó ügyvéd díja 18.000,- (Tizennyolcezer) Ft +3.600,- (Háromezer-hatszáz) Ft áfa, mely az államot terheli.

Megkeresi a Fővárosi Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy a fenti összeget dr. Zsögöny Ilona (1137 Budapest, Szent István park 22. fsz. 2.) pártfogó ügyvéd részére az ellátmányból utalja ki.

A felperes személyes költségmentességére tekintettel le nem rótt 75.000,- (Hetvenötezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felek között 2001. január 2-án megbízási szerződés jött létre kereskedelmi, marketing és PR feladatok elvégzésére. A megbízási díj mértékét havonta 300.000,- Ft + áfa összegben határozták meg. 2001. október 1-jén a megbízási szerződést a felek kiegészítették a prémium feltételek vonatkozásában, e szerint a felperest az ott részletezett prémium illeti meg abban az esetben, ha az alperes jogelődjének nettó forgalma az utolsó negyedévben eléri vagy meghaladja a mellékletben meghatározott összegeket, és az éves Gross Margin eléri a mellékletben meghatározott értékeket. Az alperes a 2002. január 14-én kelt levelében a szerződést azonnali hatállyal felmondta, mivel álláspontja szerint a felperes a szerződést tartósan és súlyosan megszegte. A 2002. január 9-én kelt levelében a felperes felhívta az alperest a megbízási díj kifizetésére. A 2002. január 16-i levelében a felperes még az alperesi felmondólevelével ismerete nélkül közölte, hogy úgy tekinti, hogy az alperes a megbízási szerződést felmondta, egyúttal jelezte, hogy igényt tart a felmondási időre járó megbízási díjra, prémiumra és egyéb elmaradt járandóságának kifizetésére.

Mivel az alperes a felperes felszólítására nem fizetett, ezért a felperes 2002. július 18. napján fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperes ellen, amelyben 3.500.000,- Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni a megbízási szerződés 7., 11. és 12. pontjai, valamint a szerződés melléklete alapján.

Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a felperes a keresetét többször módosította, a megbízási szerződés 11. és 12. pontjai alapján 750.000,- Ft, elmaradt megbízási díjként 1.736.250,- Ft, továbbá prémium feltételek teljesítéseként 1.250.000,- Ft és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Arra hivatkozott, hogy a megbízási szerződésben foglaltakat teljesítette, az alperes azonban a fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását kérte figyelemmel arra, hogy a megbízási díjat a jogviszony fennállásának időszaka alatt a felperes részére kifizette. Prémiumot azért nem fizetett, mert az arra vonatkozó szerződéses feltételek nem teljesültek. A megbízási szerződés 11. és 12. pontjai alapján járó összeggel pedig azért nem tartozik, mivel az abban meghatározott kötelezettség teljesítése alól a felperest mentesítette.

Az alperes 2007. június 21. napjától felszámolás alatt áll. A felszámoló előadta, hogy az ügyvel kapcsolatos iratanyag nem áll rendelkezésre, a felek kapcsolatáról nincs információja, ezért érdemi nyilatkozatot nem tud tenni.

Az elsőfokú bíróság a 9. sorszámú részítéletével az alperest kötelezte 750.000,- Ft és járulékai 15 napon belül történő megfizetésére, a határozat 2005. augusztus 29-én jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Bíróság a 2008. augusztus 11. napján kelt 83. sorszámú végzésével kijavított 2008. június 6. napján kelt 19.G.41.516/2004/81. számú ítéletével kötelezte

az alperest, hogy a felperesnek 15 nap alatt fizessen meg 1.389.000,- Ft + áfa, összesen 1.736.250,- Ft-ot, ezen összegből 236.250,- Ft után 2001. január 2-tól, 375.000,- Ft után 2002. január 9-től, 1.125.000,- Ft után 2002. április 9-től 2004. december 31-ig az éves költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot, 2005. január 1-től a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamatot, továbbá az állam javára 83.300,- Ft eljárási illetéket; a kereset ezt meghaladó részét elutasította. Dr. Zsögöny Ilona pártfogó ügyvéd munkadíját 16.000,- Ft + áfa, összesen 19.200,- Ft összegben állapította meg, és az alperest kötelezte, hogy 15 nap alatt a fenti összegből fizessen meg 11.520,- Ft-ot. Felhívta a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatalát, hogy a különbözatként fennmaradó 6.400,- Ft + áfa, összesen 7.680,- Ft-ot a költségmentes ellátmány terhére a pártfogó ügyvéd részére fizesse ki.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a megbízási szerződés 9. pontja és a Ptk. 478. § (1) bekezdése értelmében a felmondási időre, azaz 2002. február, március és április hónapokra az alperes köteles a felperes részére a 900.000,- Ft + áfa összegű megbízási díjat megfizetni. Mivel az alperes a 2001. évi december havi megbízási díjnak csak egy részét fizette ki, továbbá nem fizette meg a 2002. januárjára eső megbízási díjat, ezért további 611.250,- Ft-ot kell megfizetnie.

Nem találta alaposnak az elsőfokú bíróság a felperes prémium megfizetése iránti igényét. Erre az összegre a felperes a szerződés melléklete értelmében akkor jogosult, ha az alperes nettó forgalma az utolsó negyedévben eléri vagy meghaladja az ott meghatározott összeget és az éves Gross Margin eléri az okiratban meghatározott értékeket. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezen feltételek teljesítését a felperes nem bizonyította, mivel a felperesi indítványra elrendelt igazságügyi könyvszakértői bizonyítás nem vezetett eredményre, illetve, az a felperesi állításokat nem igazolta. A könyvszakértőnek ugyanis ellentmondásos az a megállapítása, amely szerint, ha a kft. 2001. évi jövedelmezősége 48 %, akkor a felperest 1.000.000,- Ft + áfa, ha 51 % akkor 400.000,- Ft + áfa prémium illetné meg. Nem világos továbbá, hogy a szakértő ezeket az adatokat mi alapján állapította meg, továbbá azt, hogy a felperes nem teljesítette a prémium feladatát. Maga a szakértő a vélemény 2. oldalán azt rögzítette, hogy a felek között létrejött megállapodásokat, valamint a végzett munka indoklására vonatkozó felperesi és alperesi érveléseket tanulmányozta át, a felek közötti vitára vonatkozó szakirodalomban folytatott vizsgálatokat. A szakvélemény a kft. eredménykimutatására hivatkozott, azonban az alperes által becsatolt kimutatásból a szakértő által rögzített adatokat nem lehetett azonosítani.

A felperes a 2005. január 12-i kérelmében kérte új igazságügyi szakértő kirendelését. Az ugyanerre irányuló 2004. május 6-i beadványa az eljárás félbeszakadásának időtartama alatt érkezett, ezért az hatálytalan volt, nem lehetett figyelembe venni. Az elsőfokú bíróság ezt a bizonyítási indítványt azért sem teljesítette, mert a szakvélemény hiányosságainak kiküszöbölésekor be kell tartani a fokozatosságot, elsődlegesen a szakvélemény írásbeli, esetleges szóbeli kiegészítésének lehet helye, ezt azonban a felperes ekkor még nem kérte. A 2006. november 21-i tárgyaláson a felperes változatlanul másik szakértő kirendelését kérte és az alperes 2001. évre kibocsátott valamennyi számlájának lefoglalását. Az

elsőfokú bíróság másik szakértőt azért nem rendelt ki, mivel arra a jogvita elbírálása szempontjából az eljárásnak abban a szakaszában nem volt szükség. A fokozatosság elve alapján ugyanis az ellentmondásokat a már kirendelt szakértő meghallgatásával kellett volna tisztázni. Nem bocsátotta továbbá a felperes az elsőfokú bíróság rendelkezésére azokat az iratokat sem, amelyek alapján a szakvélemény kiegészítését el lehetett volna rendelni. Ezzel összefüggésben indítványt csak a 2007. november 8-i tárgyaláson tett. A 2007. november 20-i beadványa mellékleteként közölte azon iratok számát, amelyek vizsgálatát indokoltnak tartotta. A szakvélemény kiegészítését pártfogó ügyvédje révén kérte 2008. április 14-én oly módon, hogy a szakértőt a bíróság a tárgyalásra idézze meg. Ennek az indítványnak az elsőfokú bíróság eleget tett, a 2008. június 6-i tárgyalásra a szakértőt megidézte, aki azonban nem jelent meg. Ezen a tárgyaláson a felperes ezt azzal vette tudomásul, hogy további szakértői bizonyításra nem tart igényt, valószínűsíthetően a szakvélemény alapjául szolgáló vizsgálandó iratok már nincsenek meg az alperesnél sem. Rendkezésére áll számítógépes adatok formájában egy adatbázis az alperes raktárnyilvántartására vonatkozóan, azonban azt nem tudja bizonyítani, hogy az tényleg az alperes adatbázisa.

A rendelkezésre álló adatokból az elsőfokú bíróság ezért nem tudta megállapítani, hogy a felperes jogosult volna a prémium követelésére, ezért a keresetet ebben a részében elutasította.

Az elsőfokú bíróság a pártfogó ügyvéd díját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: rendelet) 5. §-ának figyelembe vételével állapította meg. A rendelet 5. § (3) bekezdése értelmében a pernyertes fél pártfogó ügyvédjének díját az ellenérdekű fél viseli, ezért a munkadíj pernyertességgel arányos részének a megfizetésére az alperest kötelezte, míg a fennmaradó részt az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatásával a felperes keresete szerinti marasztalását, továbbá az elsőfokú ügyvédi munkadíjának 69.450,- Ft + áfa összegre történő felemelését.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a felperesi kérelemnek időben nem tett eleget a fokozatosság elvére hivatkozva, amely szerint a szakvélemény kiegészítésének a szakértő tárgyaláson való meghallgatásának meg kell előznie az új szakértő kirendelését. Az elsőfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettségét nem teljesítette, mivel a perben jogi képviselő nélkül eljáró felperest erről nem tájékoztatta. 2008-ban az időmúlás miatt már gyakorlatilag nem is volt lehetőség a szakértői vélemény megfelelő kiegészítésére.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte az alperes hátrányára, hogy a per ellenére a releváns időszakra vonatkozó iratokat az alperes nem őrizte meg, bár a perre figyelemmel az alperes számára is nyilvánvaló volt, hogy az iratok nem selejtezhettek. Az alperes felszámolás alá kerülése miatt a felszámoló alperes korábbi ügyvezetőjének hibájából nem tudta a szükséges iratokat benyújtani.

Bizonyítási indítványával a bizonyítási kötelezettségét megkísérelte teljesíteni, de részben bírói hiba, részben alperesi mulasztás miatt nem kerülhetett sor a szakvélemény megfelelő kiegészítésére. Az alperes korábbi tulajdonosa és ügyvezetője K Gy tanú is elismerte, hogy a prémium kiírás egyik feltétele teljesült, azaz a forgalom szerződésben rögzített mértéke megvalósult. Álláspontja szerint a

bizonyítási teher megfordult azzal, hogy az alperes a szakértő részére a kért iratokat nem adta át, a prémium jogosságának a teljes bizonyítását az alperes ezzel megghiúsította, ellehetetlenítette.

A jutalékra való jogosultságára előadott kereseti követelését az elsőfokú bíróság jogellenesen utasította el, jogellenesen értékelte, hogy bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget annak ellenére, hogy az alperes hiúsította meg a teljeskörű szakértői vizsgálatot az iratok visszatartásával, majd megsemmisítésével. A felperes pernyertességére tekintettel kérte, hogy az ügyvédi munkadíját a rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdés alapján, azaz 69.450,-Ft + áfa összegben határozza meg; kérte továbbá az alperest a teljes első- és másodfokú perköltség viselésére kötelezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem korlátai között bírálta felül, azaz kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a megbízási szerződés mellékletében rögzített prémium feltételeket a felperes teljesítette-e ahhoz, hogy az ezért járó külön díjazás megilletse.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság nem követett el olyan súlyos eljárási szabálysértést, ami miatt hivatalból az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül kellett volna helyezni.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és érdemben helytállóan utasította el a felperes prémium megfizetésére vonatkozó igényét.

A 2001. október 1-jén kelt megbízási szerződés melléklete tartalmazta azokat a feltételeket, amelyekre tekintettel a felperest külön díjazás illette volna meg. Annak megállapítása, hogy ezek a feltételek jelen esetben fennállnak-e, szakkérdés, ezért az elsőfokú bíróság megalapozottan rendelte el a szakértői bizonyítást.

A megállapodásból kitűnően a felperes az 1.000.000,- Ft + áfa prémiumot egyrészt akkor kérhette volna, ha az alperesi társaság 2001. évi negyedik negyedévi nettó bevételi forgalma eléri vagy meghaladja a 150.000.000,- Ft-ot; további szerződéses feltétel volt, hogy ezen kívül a költségcsökkentő tételeknek legalább 72.000.000,- Ft-nak vagy azt meghaladónak kellett lennie, ami azt jelenti, hogy az alperesi társaság jövedelmezőségi aránya 48 %.

Az alperesi ügyvezető elismerése, valamint a kirendelt igazságügyi szakértő által kidolgozott adatok alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a prémium kifizetésének egyik feltétele megvalósult, azaz az alperesi társaság 2001. évi negyedik negyedévi nettó bevételi forgalma meghaladta a 150.000.000,- Ft-ot, mivel az 158.000.000,- Ft volt. Ugyanakkor a költségcsökkentő tételek értéke nem érte el a 72.000.000,- Ft-ot, ami azt jelenti, hogy a felperes a prémiumra nem tarthat igényt.

Az elsőfokú eljárás során kirendelt igazságügyi szakértő azt állapította meg, hogy a prémium feltételként elért 158.000.000,- Ft-hoz hasonlítva a költségeket a

jövedelmezőség 0,37 %, azaz a kitűzött prémiumfeladatot nem sikerült a felperesnek teljesítenie. Az igazságügyi szakértő rendelkezésére álltak a korábbi alperesi ügyvezető által becsatolt 1999., 2000. és 2001. évi eredmény-kimutatások, amit a felperes a 2003. április 7-én tartott tárgyaláson kifogásolt, hogy azok nem egyeznek az általa szolgáltatott adatokkal, azonban ennek ellenkezőjét semmilyen okirattal nem támasztotta alá.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban készített igazságügyi szakértői vélemény - az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően - nem ellentmondásos, mivel a felek maguk határozták meg azokat a prémium feltételeket, amiket a felperesnek a külön díjazásért teljesíteni kellett volna. Az alperesi ügyvezető által csatolt eredménykimutatásból az igazságügyi szakértő által a szakvéleményében rögzített számadatokat egyértelműen azonosítani lehetett. Sem az igazságügyi szakértő, sem az elsőfokú bíróság nem kért az alperestől további iratokat, mivel a kirendelt igazságügyi szakértő a rendelkezésre álló okiratok alapján a szakvéleményét egyértelműen ki tudta alakítani. Mindezek alapján téves az a felperesi hivatkozás, hogy az alperes mulasztása miatt nem kerülhetett sor a szakvélemény időben történő megfelelő kiegészítésére.

Téves az a felperesi hivatkozás is, hogy az elsőfokú bíróság a jogi képviselővel nem rendelkező felperest nem tájékoztatta teljeskörűen, mivel a 8. sorszámú, szakértőt kirendelő végzésben felhívta a peres feleket, hogy a szakértői vélemény kézhezvételétől számított 15 napon belül arra írásban tegyék meg érdemi észrevételeiket, egymással, valamint a szakértővel is közvetlenül közlendően, valamint jelentsék be, hogy a tárgyalásra kérik-e a szakértő idézését.

Mindebből megállapítható, hogy még a szakvélemény elkészítése előtt az elsőfokú bíróság megfelelő tájékoztatást adott arról, hogy amennyiben a szakvéleményben foglaltakkal bármelyik fél nem ért egyet, úgy a szakértő tárgyalásra való idézését kérheti. Ennek ellenére a felperes a 2008. április 15-én tartott tárgyaláson kérte a szakértő meghallgatását, aki ugyan a tárgyaláson nem jelent meg, de a 78. sorszám alatti beadványában úgy nyilatkozott, hogy a korábban elkészített és beterjesztett könyvszakértői véleményben foglaltakat minden vonatkozásban fenntartja.

Mivel az igazságügyi szakértői véleményből egyértelműen megállapítható, hogy a felperes a prémium feltételeket nem teljesítette, ezért külön díjazásra sem jogosult, így a Pp. 182. § (3) bekezdése szerint másik szakértői kirendelése sem lett volna indokolt. A személyesen eljáró felperes a 2008. június 6. napján tartott utolsó tárgyaláson pedig úgy nyilatkozott, hogy további bizonyítási indítványa nincs.

Alaptalan a pártfogó ügyvéd díjazásának felemelésére vonatkozó igény is.

Az elsőfokú bíróság és a pártfogó ügyvéd álláspontjától eltérően a díjazását nem a rendelet, hanem a 7/2002. (III.30.) IM rendelet szabályai alapján kell megállapítani; az utóbbi rendelkezés 1. § (1) bekezdése kimondja, hogy a pártfogó ügyvédet a bírósági eljárásban végzett tevékenységéért munkadíj és költségtérítés illeti meg. Az 1. § (2) bekezdés szerint költségtérítés címén az ügyvéd készkiadásainak megtérítését indítványozhatja. Az 1. § (4) bekezdés azt mondja ki, hogy az ügyvédi

munkadíj kiszámításának alapja az éves költségvetésről szóló törvényben megállapított kirendelt ügyvédi óradíj összege. Az 5. § (1) bekezdés b) pontja szerint polgári peres ügyben a pártfogó ügyvédi díja az elsőfokú eljárásban a kirendelt ügyvédi óradíjnak, de legfeljebb négyszeresének megfelelő összegű lehet, míg a (2) bekezdés szerint a másodfokú eljárásban az (1) bekezdésben meghatározott összeg 50 %-ig terjedhet.

2008. évi CII. törvény 56. § (4) bekezdése kimondja, hogy az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 131. §-ának (2) bekezdése szerinti kirendelt ügyvédi óradíj 2009. évben 3.000,-Ft. Ez az összeg a 7/2002. (III.30.) IM rendelet 1. § (3) bekezdése alapján az általános forgalmi adó összegét nem tartalmazza.

A pártfogó ügyvéd kirendelésére a 70. sorszámú végzéssel került sor, ezt követően két oldalas előkészítő iratot terjesztett elő. A 2008. április 15-én tartott tárgyaláson nem jelent meg, de előzetesen kimentette a távolmaradását. A 80. sorszámú beadványában bejelentette, hogy a 2008. június 6. napjára kitűzött tárgyaláson nem tud megjelenni, ezért kérte azt távollétében megtartani. A pártfogó ügyvéd nem nyilatkozott, hogy az elsőfokú eljárásban az általa végzett tevékenység mennyi időt vett igénybe, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú eljárás befejezése előtt került sor a kirendelésére és egy előkészítő iratot terjesztett elő, a tárgyalásokon nem jelent meg, készkiadás megtérítését nem indítványozta, ezért az elsőfokú bíróság a pártfogó ügyvéd díját a 7/2002. (III.30.) IM rendelet vonatkozó rendelkezései szerint mérlegeléssel, megalapozott összegben határozta meg, annak felemelésére nincs lehetőség.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - módosított indokolással - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre és teljes személyes költségmentességére tekintettel a pártfogó ügyvédjének a díját a 7/2002. (III.30.) IM rendelet 3. § második mondata szerint az állam viseli. A másodfokú bíróság a pártfogó ügyvéd díját a 7/2002. (III.30.) IM rendelet 5. § (2) bekezdése alapján határozta meg, amelynek során figyelemmel volt arra, hogy megszerkesztette a fellebbezést, rögzítette a felperes személyes észrevételeit külön előkészítő iratban, és a másodfokú tárgyaláson személyesen is megjelent.

A felperes személyes költségmentességére tekintettel a le nem rótt 75.000,-Ft fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az állam viseli.

Budapest, 2009. év március hó 12. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsanna sk.
előadó bíró

. Katinszky Márta Cecília sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Bíróági tisztviselő